

CGI Suomi Oy
Karvaamokuja 2
00380 Helsinki

LAUSUNTO
01.11.2018

Asiakirjan nimi: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi CSC -
Tieteen tietotekniikan keskus Oy -nimisestä osakeyhtiöstä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: Lausuntopyyntö (OKM/49/010/2018)

CGI Suomi Oy:n lausunto dokumenttiin hallituksen esitysluonnoksesta:

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy -nimisestä osakeyhtiöstä. Esityksen tarkoituksena on selkeyttää yhtiön asemaa uuden hankintalain puitteissa ja varmistaa se, että yhtiö kykenee täyttämään täysimääräisesti valtion sille asettaman erityistehtävän.

CGI Suomi Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

On tervetullutta, että esityksen tarkoituksena on selkeyttää CSC:n asemaa uuden hankintalain puitteissa ja varmistaa se, että yhtiö kykenee täyttämään valtion sille asettaman erityistehtävän täysimääräisesti ja että esityksellä **ei muutettaisi yhtiön toimintaperiaatteita nykyisestä**. Samoin se **ei myöskään laajentaisi yhtiön tehtäväkenttää nykytilaan verrattuna**. Esityksen mukaan CSC:ltä tehtävät hankinnat olisivat hankintalain 17 §:ssa tarkoitettuja yksinoikeuteen perustuvia palveluhankintoja.

Tämä yleisperusteluissa oleva kohta on kuitenkin ristiriidassa sen tehtäväkentän laajentumisen kanssa, joita lainsäädäntöehdotus yhtiölle sallisi esim. hyvin laajasti koko suomalaisen koulutusjärjestelmään.

Toisaalta, mikäli yhtiön toimintaperiaatteita ei nykyisestä muutettaisi esimerkiksi asiakkuuksien suhteen, herää kysymys, mihin uutta lakia tarvitaan.

Ehdotuksessa todetaan yhtiön tehtävistä:

CSC - Tieteen tietotekniikan keskus Oy:n toimialana ja tehtävänä olisi jatkossakin kehittää ja tarjota suomalaisen tutkimuksen, koulutuksen, kulttuurin ja julkishallinnon tietoteknisiä palveluja opetus- ja kulttuuriministeriölle, korkeakouluille ja tutkimukselle, opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle sekä julkiselle hallinnolle. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille, ja yhtiö ei jaa osinkoa tai muuta vastikkeetonta hyvitystä. Yhtiön mahdollisesti tuottama voitto käytetään yhtiön toiminnan kehittämiseen.

Yhtiö kehittäisi ja ylläpitäisi tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen kansallista tietoverkkoa, kansallisen koulutusjärjestelmän sähköisiä tietovarantoja ja rekistereitä sekä kansallisen koulutusjärjestelmän digitalisaatiota ja yhteen toimivuutta edistäviä palveluita.

Yhtiön asiakkaista:

Esityksen mukaisesti laissa säädettäisiin myös yhtiön asiakkaista, joiden ei tarvitsisi kilpailuttaa CSC:ltä tekemänsä palveluhankintaa. Yhtiön asiakkaina olisivat valtionhallinnon virastot ja laitokset, valtion liikelaitokset sekä eduskunta ja sen alaisuudessa toimivat yksiköt. Asiakkaita olisivat myös korkeakoulut, jotka yhdessä valtion kanssa omistavat yhtiön. Samoin asiakkaina voisivat olla valtion ja korkeakoulujen omistamat sidosyksiköt. Valtion yhtiölle antaman erityistehtävän toteuttamiseksi laissa säädettäisiin asiakkaisiksi myös Suomen lakisääteisen koulutusjärjestelmän mukaiset koulutuksen järjestäjät ja oppilaitokset. Kansallisen tutkimusverkon ylläpitämisen takia asiakkaina olisivat myös yliopistolliset sairaalat ja kansainvälisten julkisten tutkimusverkostojen ja tutkimusinfrastruktuurikonsortioiden toiminnan turvaamiseksi myös laissa määritetyt kansainväliset järjestöt. Lisäksi valtioon kuulumattomat tutkimuslaitokset sekä soveltavaa tutkimusta harjoittavat yritykset ja yhteisöt voisivat olla yhtiön asiakkaita rajoitetusti siten, että asiakkuus voisi koskea vain tieteellisen laskennan ja muun kansallisen tutkimusinfrastruktuurin palveluita.

Tämä lisäksi todetaan, että:

Esityksen mukaan säädettäisiin CSC:tä koskeva erityislaki palvelujen tuottamisen yksinoikeudesta, jolloin hankintalain 17 §:n mukaan hankintalakia ei sovellettaisi erityislaissa säädettyyn toimintaan. Laissa säädettäisiin CSC:n tarkoituksesta ja tehtävistä. Yhtiön tehtävänä olisi laissa säädetty muun muassa kansallisen tutkimus- ja tietoinfrastruktuurin kehittäminen ja ylläpitäminen. Yhtiö kehittäisi ja ylläpitäisi tieteellisen tutkimuksen ja koulutuksen kansallista tietoverkkoa, kansallisen koulutusjärjestelmän sähköisiä tietovarantoja ja rekistereitä sekä kansallisen koulutusjärjestelmän digitalisaatiota ja yhteentoimivuutta edistäviä palveluita.

CGI Suomi Oy:n huoli liittyy lailla annettaviin laajoihin ja tulkinvaraisiin yksinoikeuksiin, kun kuitenkin on toisaalta hallituksen tarkoituksena lainsäädännöllisten kilpailurajoitusten vähentäminen ja markkinoiden mahdollistaminen kaupallisille toimijoille ja näin tarjota mahdollisuuksia työllistämiseen, vientiin ja suomalaisen osaamisen kehittämiseen. Hallituksen tavoitteena on ollut sääntelyn purkaminen ja kilpailullisten esteiden poistaminen, ei niiden lisääminen.

CSC -Tieteen tietotekniikan keskus Oy:tä koskevassa lainsäädännössä tulee tarkoin rajata ne tehtävät, joita määriteltyt asiakkaat eivät voisi hankkia kilpailutusten kautta markkinoilta, ja näille rajauksille perustellut syyt.

Kohdassa Kilpailupoliittiset vaikutukset ja sen alakohdassa CSC:n rooli palveluiden tarjoajana todetaan, että markkinaehtoiset toimijat tarjoavat laskentakapasiteettipalveluja, mutta niillä ei olisi tarjolla CSC:n tapaista asiantuntijatukea kapasiteetin hyödyntämiseksi esimerkiksi data-analytiikassa. CGI on yksi johtavista toimijoista mm. data-analytiikassa ja toivomme, että yksioikeudellisia kilpailurajoituksia lailla säädettäessä selvitetään tarkoin markkinoilla olevien toimijoiden mahdollisuudet tarjota ao. palveluja nyt ja tulevaisuudessa. Kaikilla yksinoikeuksilla rajoitetaan markkinoilla toimivien yritysten investoinnit ao. toimintaan, koska markkinaa osaltaan rajoittaa yksinoikeudellisten kilpailurajoitusten salliminen merkittävässä asiakaskunnassa. Asianomaisessa kohdassa myös varsin erikoisella tavalla vedotaan usein käytettyihin kaupallisten palvelutarjoajien pilviratkaisuihin. Pilviratkaisujen sijasta datan hallinta ja varastointi ym. voidaan toteuttaa hyvin perinteisillä ratkaisuilla kilpailukykyisesti ja tietoturvallisesti.

Nyt esitellyistä kolmesta vaihtoehtoisesta mallista hyvin tarkoin rajattu yksioikeus lienee toimivin, mutta ei nyt esitetyin varsin tulkinvaraisin määrittelyin, esimerkiksi koko kansallinen koulutusjärjestelmän digitalisoinnista. On selvää, että kaikki yksioikeudelliset ratkaisut rajaavat

markkinaehtoisten ratkaisujen tarjoamista ja niiden käyttämistä tulisi välttää, ehkä lukuun ottamatta maan turvallisuuteen liittyviä erityisratkaisuja. Emmekä näe CSC - Tieteen tietotekniikka keskus Oy:n tehtävissä sellaista, jos ei toimintaperiaatteita ja tehtäväkenttää laajenneta nykyisestä kuten perusteluiden alussa todetaan.

Lainsäädännöllisin toimin ja yhtiön tavoitteisiin asettaen, yhtiö voisi rakentaa erityistehtävänsä ympärille ekosysteemin, jolla on tavoitteena myös kansainväliset markkinat yhdessä markkinoilla toimivien yritysten kanssa. Näin yhtiö voisi auttaa myös markkinaehtoisia yrityksiä kasvuun ja vientiin. Näin ollen yhtiön kansainvälinen rooli on hyvin tervetullut, jos se saadaan hyödyntämään myös markkinoilla toimivia ICT-yrityksiä.

Lopuksi:

ESITYS: Koska kyseessä on erityistehtäväyhtiö, tulisi yhtiön ydinliiketoiminnan tähdätä vain erityistehtävien toteuttamiseen. Lakitekstissä tulisi täsmällisemmin määritellä ne erityistehtävät, joita yhtiö tuottaa. Samoin tulisi määritellä yksiselitteisemmin, keille palveluja tuotetaan. Perusteluissa tulisi myös linjata ne tehtäväalueet, joilla yhtiö ei toimi.

Helsingissä 01.11.2018

CGI Suomi OY

Karri Salminen,
Johtaja

karri.salminen@cgi.com

0405445151